

17

මිහිඳු මාහිමි සමය වෙත යමු

අනුබුදු මිහිඳු මහරහතන් වහන්සේ භාරතයේ විසූ ධර්මාශෝක මහාධර්මාචාර්යාණන්ගේ පුතණුවෝ ය. බුදුරජාණන් වහන්සේ පිරිනිවන් පා වසර 236දී පවත්වන ලද තුන් වන ධර්ම සංගායනාවේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ප්‍රදේශ නවයකට ධර්ම ප්‍රචාරක භික්ෂු පිරිස් පිටත් කර හරින ලදී. එහි දී ලක්දිව ධර්ම ප්‍රචාරක සේවාවේ මූලිකත්වය ගනු ලැබුවේ මිහිඳු මහරහතන් වහන්සේ විසිනි. උන්වහන්සේ සමග ඉට්ඨිය, උත්තිය, සම්බල, හද්දසාල නම් වූ රහතන් වහන්සේලා හතර නමක් ද සුමන නම් සාමණේර නමක් ද හණ්ඩුක නම් උපාසක කෙනෙක් ද ලක්දිවට පැමිණියහ.

පොසොන් පොහෝ දින අප සිහිපත් කරන්නේ එම අසිරිමත් මහින්දාගමනයයි. එකල ලක්දිව පාලනය කළේ දේවානම්පියතිස්ස රජතුමා ය. ඒ දිනය නැකැත් උත්සව දිනයකි. එහි විශේෂත්වය වූයේ පාලකයා ඔහුගේ පිරිස සමග මුව දඩයමේ යෙදීමයි. සිරිත් පරිදි පර්වතය අසල දඩයමේ යෙදුණු දේවානම්පියතිස්ස රජතුමාට පර්වතය මතින් “තිස්ස, තිස්ස” යනුවෙන් කිසිවෙකු තමා අමතන හඬක් ඇසුණි.

රටේ පාලකයා වන තමාට නම කියා කතා කළ හැකි අයෙකු මෙරට නොමැති නිසා රජු පුදුමයෙන් වටපිට බැලී ය. එවිට රජතුමාට දක්නට ලැබුණේ තමන් මීට පෙර නොදුටු පිරිසකි. එම පිරිසගෙන් “ඔබ කවුරුන්ද?” යි හෙතෙම විමසී ය. එවිට ලැබුණ පිළිතුර මෙසේ ය.

සමණාමයං මහාරාජ - ධම්මරාජස්ස සාවකා
තච්ච අනුකම්පාය - ජම්බුදීපා ඉධාගතා

“මහරජ, අපි ධර්මරාජයාණන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකයෝ වෙමු. ඔබට අනුකම්පා පිණිස දඹදිව සිට මෙහි පැමිණියෙමු” එම පිළිතුර දෙනු ලැබුවේ මිහිඳු මහරහතන් වහන්සේ විසිනි.

එයින් දෙවනපෑතිස් රජතුමාට සිහියට නැගුණේ එවකට භාරතයේ නායකත්වය දැරූ සිය නොදුටු මිතුරු ධර්මාශෝක රජතුමා ය. එම රජතුමා මීට පෙර බුදුන්, දහම්, සඟුන් සරණ ගිය බවත් තමන්ට ද තෙරුවන් සරණ යන ලෙස කළ ඉල්ලීමත් දේවානම්පියතිස්ස රජතුමාට සිහිපත් විය. රජතෙමේ තමා අත රැඳුණු දුනු හී පසෙක ලා මිහිඳු මහරහතන් වහන්සේ ප්‍රධාන මහ සඟරුවනට වැඳ නමස්කාර කළේ ය.

ඒ අවස්ථාවේ මිහිඳු මහරහතන් වහන්සේ සහ රජතුමා අතර ඇති වූයේ මෙබඳු සංවාදයකි.

“රජතුමනි, මේ ගස කුමක් ද?”
 “ස්වාමීනී, මෙය අඹ ගසකි.”
 “රජතුමනි, මේ අඹ ගස හැර තවත් අඹ ගස් තිබේ ද?”
 “එසේ ය ස්වාමීනී, තවත් අඹ ගස් තිබේ. ”
 “රජතුමනි, මේ අඹ ගසත් ඒ අඹ ගසුත් හැර තවත් ගස් තිබේ ද? ”
 “එසේ ය ස්වාමීනී, නමුත් ඒවා අඹ ගස් නොවේ. ”
 “රජතුමනි, ඒ අඹ ගසුත් අඹ නොවන ගසුත් හැර තවත් ගස් තිබේ ද?”
 “එසේ ය ස්වාමීනී, ඒ මේ අඹ ගසයි. ”

“රජතුමනි, ඔබට නෑයෝ සිටිත් ද? ”
 “එසේ ය ස්වාමීනී, බොහෝ සිටිති. ”
 “රජතුමනි, ඔබට නොනෑයෝත් සිටිත් ද?”
 “එසේ ය ස්වාමීනී, බොහෝ සිටිති. ”
 “රජතුමනි, එම නෑයෝත් නොනෑයෝත් හැර තවත් අය සිටිත් ද?”
 “එසේ ය ස්වාමීනී, ඒ මමයි. ”

මෙම අඹ ප්‍රශ්නයට හා ඥාති ප්‍රශ්නයට ලබා දුන් පිළිතුරුවලින් රජතුමා බුද්ධිමත් අයෙකු බව මිහිඳු මාහිමියනට වැටහුණි. ඉන් අනතුරුව එතුමන් ඇතුළු රැස් ව සිටි පිරිසට මිහිඳු මහරහතන් වහන්සේ වූලහත්ථීපදෝපම සූත්‍රයෙන් ධර්මය දේශනා කළහ. එම දේශනාව ඇසූ රජු ඇතුළු පිරිස තෙරුවන් සරණ ගිය උපාසකවරුන් බවට පත් වූහ. තෙරුවන් සරණ යෑම උපාසකයකු වීමේ මූලික පියවර වේ. මිහිඳු මහරහතන් වහන්සේ සමඟ වැඩම කළ සුමන සාමණේරයන් වහන්සේ මෙම සූත්‍රය අසා රහත් වූහ. අනතුරුව මිහිඳු මහරහතන් වහන්සේ ප්‍රධාන ධර්මදූතයන් වහන්සේලා විසින් දේවානම්පියතිස්ස රජු ඇතුළු පිරිස ඉදිරියෙහි හණ්ඩුක නම් අනාගාමී උපාසකතුමා පැවිදි කරවන ලදී. මෙම සිදුවීම් අවසානයේ දී දේවානම්පියතිස්ස රජතෙමේ දැඩි ලෙස පැහැදීමට පත් ව තම රාජ්‍යයේ අගනුවර වූ අනුරාධපුරයට වැඩම කරන ලෙසට මිහිඳු මහරහතන් වහන්සේ ප්‍රමුඛ ධර්මදූත පිරිසට ආරාධනා කළේ ය.

එම ආරාධනය පිළිගත් මිහිඳු මහරහතන් වහන්සේ ඇතුළු ධර්මදූත පිරිස පසු දින අනුරාධපුරයට වැඩම කළහ. රජතුමා මේ පිරිස ගෞරවයෙන් පිළිගෙන රජ මාළිගයට වැඩම කරවා දන් පිළිගැන්වී ය. දන් වළඳා අවසානයේ දේශනා කරන ලද ධර්මය අසා මහානාග යුව රජුගේ බිසව වූ අනුලා දේවිය ඇතුළු

කාන්තාවෝ පන්සියයක් දෙනා සෝවාන් වූහ. මේ වන විට ධර්ම ශ්‍රවණයට විශාල පිරිසක් පැමිණ සිටි බැවින් රජ මාළිගය ඉඩ මදි වූ නිසා ඇත් හල ද පිරිසිදු කර සකස් කර දෙන ලදී. එය ද ඉඩ මදි වූ බැවින් නන්දන උයන ඒ සඳහා සුදුනම් කෙරිණි. රාත්‍රී කාලයේ දී මිහිඳු මහරහතන් වහන්සේ ඇතුළු පිරිසට වැඩ සිටීමට මහමෙවුනා උයන පූජා කෙරිණි. එහි ඉදි කළ මුල් ම ගොඩනැගිල්ල කාලපාසාද පිරිවෙන නම් විය. එය අපේ මුල් ම පන්සලයි.

ධර්මදූත පිරිස දින විසිහයක් මහමෙවුනා උයනේ වැඩ සිටි බව සඳහන් වෙයි. අනතුරුව වස් විසීමට කාලය පැමිණි හෙයින් ඒ සඳහා වැඩම කළේ චේතියගිරියටයි. චේතියගිරිය නම් වර්තමාන මිහින්තලයයි. වස් වසන දිනයේ රජතුමාගේ බැණණුවන් වූ අරිට්ඨ කුමාරයා ඇතුළු පනස් පස් දෙනෙක් පැවිද්ද ලබාගත්හ. බුද්ධ ශාසනයේ පැවිද්ද ලැබූ මුල් ම ශ්‍රී ලාංකිකයා ලෙස ඉතිහාසගත වන්නේ ද අරිට්ඨ කුමාරයා ය. මේ සියලු ම ස්වාමීන් වහන්සේලාට වස් විසීම සඳහා රජතුමා විසින් මිහින්තලයේ ගල්ලෙන් රැසක් ශුද්ධ පවිත්‍ර කරවා පූජා කරන ලදී.

වස් අවසානයේ මිහිඳු මහරහතන් වහන්සේගේ උපදෙස් පරිදි සුමන සාමනේරයන් වහන්සේ දඹදිවට වැඩම කළහ. උන්වහන්සේ විසින් බුදුරජාණන් වහන්සේගේ දකුණු අකු ධාතූන් වහන්සේ ලක්දිවට වැඩම කරවන ලදී. ථූපාරාම චෛත්‍යය ඉදිකරන ලද්දේ එම ධාතූන් වහන්සේ නිදන් කිරීම සඳහා ය. එය ලංකාවට බුදු දහම ලැබීමෙන් අනතුරු ව ඉදි වූ ප්‍රථම ස්තූපය යි. පටුමක චේතිය නමින් ද එය හැදින්වේ.

වස් කාලය අවසානයේ අනුරාධපුර නගරයට වැඩම කළ මහ සඟරුවනට වැඩ සිටීම සඳහා රජතුමා විසින් විහාර ආරාම කරවන ලදී. ඉස්සරසමණ විහාරය (ඉසුරුමුණිය), වෙස්සගිරිය හා චේතියගිරිය ඒවායින් කිහිපයකි. පැන් පොකුණු ද සංඝාරාම රැසක් ද සීමා මාලකයක් ද ඉදිකරවන ලදී.

මිහිඳු මහරහතන් වහන්සේ ඇතුළු ධර්ම දූත පිරිස ශ්‍රී ලංකාවට වැඩම කිරීමේ ඓතිහාසික සිදුවීමත් සමඟ මෙරට ජනතාවට නිර්මල ථේරවාද බුදු දහම සමග තවත් දයාද රැසක් ලැබිණි.

- ★ අවිධිමත් ඇදහිලිවල නිරත ව සිටි ලක් වැසියන්ට විධිමත් පුද පූජා ක්‍රමයක් ලැබීම

- ★ භික්ෂු සමාජය ඇති වීම
- ★ සර්වඥ ධාතුන් වහන්සේ වැඩම කරවීම
- ★ ස්ථූප ඉදිවීම
- ★ දුමින්දාගමනය

මිහිඳු මහ රහතන් වහන්සේට අප විසින් කළ යුතු උසස් ම ගෞරවය වන්නේ ධර්මානුකූල ජීවිතයක් ගත කරමින් මේ උතුම් ශාසනික දායාද ආරක්ෂා කිරීමයි.

සාරාංශය

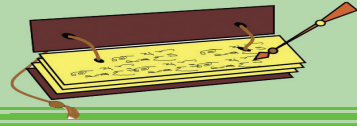
බුදු දහම වැනි ශ්‍රේෂ්ඨ දහමක් ශ්‍රී ලාංකික අපට උරුම වූයේ මහින්දාගමනය නිසා ය. පාලකයන් මෙන් ම ජනතාව අසංවිධානාත්මක ආගමික විශ්වාසවලින් බැහැර ව බුදු දහම වැළඳ ගැනීමත්, ඒ අනුව අපේ සංස්කෘතිය සකස් වීමත් සිදු විය.

- ★ ශ්‍රී ලාංකික භික්ෂු පරපුරක් බිහි වීම
- ★ සර්වඥ ධාතු තැන්පත් කොට ස්තූප ඉදි වීම
- ★ වෙහෙර විහාර ඉදි වීම
- ★ බෞද්ධ පුද පූජා ක්‍රමයක් ඇති වීම
- ★ දේශීය සාහිත්‍යය පෝෂණය වීම
- ★ අධ්‍යාපනය සංවර්ධනයට පත් වීම

මහින්දාගමනයෙන් අප ලද දායාද රාශියෙන් කිහිපයක් පමණි. මෙම ආගමික දායාද ආරක්ෂා කර ගැනීම අප හැම දෙනෙකුගේ ම යුතුකම වේ.

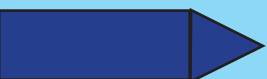

ක්‍රියාකාරකම

01. මිහිඳු මහරහතන් වහන්සේ ලක්දිව දී දේශනා කළ ප්‍රථම සූත්‍ර දේශනාව නම් කරන්න.
02. මිහිඳු මාහිමියන් හා දෙවනපෑතිස් රජතුමා අතර ඇති වූ දෙබස සංවාදාත්මක ව ඉදිරිපත් කරන්න.
03. පහත සඳහන් වගුවේ එක් එක් ශීර්ෂයට අදාළ පිළිතුරු ලියන්න.

මිහිඳු මාහිමියන් සමග ලක් බිමට වැඩම කළ පිරිස	පළමු වැනි ලාංකික හික්ෂුන් වහන්සේ	මුල් ම පන්සල	මුල් ම ස්තූපය හා එහි තැන්පත් කළ ධාතූන් වහන්සේ

පැවරුම

මහින්දාගමනය දැක්වෙන පින්තූරයක් සකස් කොට නිවසේ වන්දනා ස්ථානයෙහි තබන්න.